SPOLOČNÁ POZÍCIA (ES) č. 31/2005

prijatá Radou 18. júla 2005

na účely prijatia nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. .../2005 z ... o uplatňovaní ustanovení Århuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na inštitúcie a orgány Spoločenstva

(2005/C 264 E/02)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 175 ods. 1,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru [1],

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy [2],

keďže:

(1) Cieľom právnych predpisov Spoločenstva v oblasti životného prostredia je okrem iného prispievať k zachovaniu, ochrane a zlepšovaniu kvality životného prostredia a k ochrane ľudského zdravia.

(2) Šiesty environmentálny akčný program Spoločenstva [3] zdôrazňuje dôležitosť poskytovania primeraných informácií o životnom prostredí a účinných príležitostí pre účasť verejnosti na rozhodovacom procese v oblasti životného prostredia, čím sa zvyšuje zodpovednosť a transparentnosť rozhodovacieho procesu a prispieva sa k povedomiu verejnosti a podpore prijímaných rozhodnutí. Okrem toho tak, ako predchádzajúce programy [4], podporuje účinnejšie vykonávanie a uplatňovanie právnych predpisov Spoločenstva o ochrane životného prostredia vrátane vynucovania pravidiel Spoločenstva a podnikania krokov proti porušovaniu právnych predpisov Spoločenstva v oblasti životného prostredia.

(3) Spoločenstvo podpísalo 25. júna 1998 Dohovor Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Århuský dohovor“). Spoločenstvo schválilo Århuský dohovor 17. februára 2005. Ustanovenia práva Spoločenstva by mali byť v súlade s uvedeným dohovorom.

(4) Spoločenstvo už prijalo súbor právnych predpisov, ktoré sa vyvíjajú a prispievajú k dosahovaniu cieľov Århuského dohovoru. Mali by sa prijať ustanovenia na uplatňovanie požiadaviek Århuského dohovoru na inštitúcie a orgány Spoločenstva.

(5) Je vhodné zaoberať sa tromi piliermi Århuského dohovoru, a to prístupom k informáciám, účasťou verejnosti na rozhodovacom procese a prístupom k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, v jednom právnom predpise a stanoviť spoločné ustanovenia týkajúce sa cieľov a definícií. Toto prispieva k racionalizácii právnych predpisov a zvýšeniu transparentnosti vykonávania opatrení prijatých s ohľadom na inštitúcie a orgány Spoločenstva.

(6) Ako všeobecná zásada sú práva, ktoré zaručujú tri piliere Århuského dohovoru, prístupné verejnosti bez diskriminácie na základe občianstva, štátnej príslušnosti alebo bydliska.

(7) Århuský dohovor široko definuje orgány verejnej moci, základnou koncepciou je, že bez ohľadu na to, kde sa verejná moc vykonáva, by mali existovať práva pre jednotlivcov a ich organizácie. Je preto potrebné, aby inštitúcie a orgány Spoločenstva, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, boli definované rovnako širokým a funkčným spôsobom. Podľa Århuského dohovoru môžu byť inštitúcie a orgány Spoločenstva vylúčené z rozsahu uplatňovania tohto dohovoru, ak vykonávajú súdnu alebo zákonodarnú moc. Kvôli konzistentnosti s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie [5] by sa však ustanovenia o prístupe k informáciám o životnom prostredí mali uplatňovať na inštitúcie a orgány Spoločenstva, ak vykonávajú zákonodarnú moc.

---

[1] Ú. v. EÚ C 117, 30.4.2004, s. 52.

[2] Stanovisko Európskeho parlamentu z 31. marca 2004 (Ú. v. EÚ C 123 E, 29.4.2004, s. 612), spoločná pozícia Rady z 18. júla 2005 a pozícia Európskeho parlamentu z … (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).

[3] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1600/2002/ES z 22. júla 2002, ktorým sa ustanovuje šiesty environmentálny akčný program Spoločenstva (Ú. v. ES L 242, 10.9.2002, s. 1).

[4] Štvrtý environmentálny akčný program Spoločenstva (Ú. v. ES C 328, 7.12.1987, s. 1), piaty environmentálny akčný program Spoločenstva (Ú. v. ES C 138, 17.5.1993, s. 1).

[5] Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43.

(8) Definícia informácie o životnom prostredí v tomto nariadení zahŕňa informáciu o stave životného prostredia v akejkoľvek forme. Táto definícia, ktorá bola zosúladená s definíciou prijatou v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí ([1]), má rovnaký obsah ako definícia uvedená v Århuskom dohovore. Definícia „dokument" v nariadení (ES) č. 1049/2001 zahŕňa informáciu o životnom prostredí, ako je definovaná v tomto nariadení.

(9) Je vhodné, aby toto nariadenie ustanovilo definíciu „plány a programy" so zohľadnením ustanovení Århuského dohovoru a súčasne v súlade s prístupom vo vzťahu k záväzkom členských štátov, ktoré vyplývajú z platného práva ES. „Plány a programy, ktoré sa týkajú životného prostredia" by mali byť definované vo vzťahu k tomu, ako prispievajú k dosahovaniu cieľov politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia alebo vo vzťahu k ich možnému významnému vplyvu na dosiahnutie cieľov politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia. Na obdobie desiatich rokov, ktoré sa začína 22. júla 2002, stanovuje šiesty environmentálny akčný program ciele politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia a činnosti plánované na dosiahnutie týchto cieľov. Na konci tohto obdobia by sa mal prijať nasledujúci environmentálny program.

(10) Vzhľadom na skutočnosť, že právo životného prostredia sa stále vyvíja, by definícia práva životného prostredia mala odkazovať na ciele politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia uvedené v zmluve.

(11) Správne akty individuálne určené by mali byť otvorené prípadnému vnútornému preskúmaniu, ak vyvolávajú právne záväzné a vonkajšie účinky. Podobne by mala byť pokrytá nečinnosť, ak podľa práva životného prostredia existuje povinnosť prijať správny akt. Ak môžu byť vylúčené akty prijaté inštitúciou alebo orgánom Spoločenstva pri výkone súdnej alebo zákonodarnej moci, potom by sa to isté malo uplatňovať na iné vyšetrovacie postupy, ak inštitúcie alebo orgány Spoločenstva konajú ako orgán správneho preskúmavania na základe ustanovení zmluvy.

(12) Århuský dohovor vyžaduje prístup verejnosti k informáciám o životnom prostredí buď na základe žiadosti, alebo aktívnym šírením informácií orgánmi, na ktoré sa vzťahuje dohovor. Nariadenie (ES) č. 1049/2001 sa vzťahuje na Európsky parlament, Radu a Komisiu, ako aj na agentúry a podobné orgány zriadené právnym aktom Spoločenstva. Ustanovuje pre tieto inštitúcie pravidlá, ktoré sú do značnej miery v súlade s pravidlami ustanovenými v Århuskom dohovore. Uplatňovanie nariadenia (ES) č. 1049/2001 treba rozšíriť na všetky ostatné inštitúcie a orgány Spoločenstva.

(13) Najmä s ohľadom na zhromažďovanie a šírenie informácií o životnom prostredí je potrebné zaoberať sa ustanoveniami Århuského dohovoru, ktoré nie sú úplne alebo čiastočne obsiahnuté v nariadení (ES) č. 1049/2001.

(14) Dobrá kvalita informácií o životnom prostredí je nevyhnutná pre účinné právo verejnosti na prístup k informáciám o životnom prostredí. Preto je vhodné zaviesť pravidlá, ktoré zaväzujú inštitúcie a orgány Spoločenstva, aby takúto kvalitu zabezpečovali.

(15) Ak nariadenie (ES) č. 1049/2001 ustanovuje výnimky, mali by sa obdobne uplatňovať na žiadosti o prístup k informáciám o životnom prostredí na základe tohto nariadenia. Dôvody zamietnutia s ohľadom na prístup k informáciám o životnom prostredí by sa mali vykladať reštriktívnym spôsobom zohľadňujúc verejný záujem, ktorému zverejnenie slúži a či sa požadované informácie týkajú emisií v životnom prostredí. Výraz „obchodné záujmy" sa vzťahuje na dohody o utajení uzavreté inštitúciami alebo orgánmi konajúcimi ako banky.

(16) Podľa rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 2119/98/ES z 24. septembra 1998, ktorým sa v Spoločenstve zriaďuje sieť na epidemiologický dohľad a kontrolu prenosných ochorení ([2]), bola už na úrovni Spoločenstva s pomocou Komisie zriadená sieť na podporu spolupráce a koordinácie medzi členskými štátmi s cieľom zlepšiť prevenciu a kontrolu mnohých prenosných ochorení v Spoločenstve. Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1786/2002/ES z 23. septembra 2002 ([3]) prijalo akčný program Spoločenstva v oblasti verejného zdravia, ktorý dopĺňa vnútroštátne politiky. Zlepšovanie informácií a vedomostí pre rozvoj verejného zdravia a zlepšenie schopnosti reagovať rýchlo a koordinovaným spôsobom na ohrozenia zdravia, ktoré sú prvkami tohto programu, sú cieľmi, ktoré sú plne v súlade s požiadavkami Århuského dohovoru. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať bez toho, aby bolo dotknuté rozhodnutie č. 2119/98/EHS a rozhodnutie č. 1786/2002/ES.

([1]) Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26.

([2]) Ú. v. ES L 268, 3.10.1998, s. 1. Rozhodnutie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1882/2003 (Ú. v. EÚ L 284, 31.10.2003, s. 1).

([3]) Ú. v. ES L 271, 9.10.2002, s. 1. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím č. 786/2004/ES (Ú. v. EÚ L 138, 30.4.2004, s. 7).

(17) Århuský dohovor vyžaduje, aby strany dohovoru prijali opatrenia pre účasť verejnosti počas prípravy plánov a programov, ktoré sa týkajú životného prostredia. Takéto ustanovenia majú obsahovať primeraný časový rámec na informovanie verejnosti o danom rozhodovaní o životnom prostredí. Aby bola účasť verejnosti účinná, mala by sa uskutočniť v počiatočnom štádiu, keď sú všetky možnosti otvorené. Inštitúcie a orgány Spoločenstva by mali pri stanovovaní ustanovení o účasti verejnosti určiť verejnosť, ktorá sa môže zúčastniť.

(18) Článok 9 ods. 3 Århuského dohovoru ustanovuje prístup k súdnym alebo iným preskúmavacím konaniam na účely napadnutia konania a nečinnosti súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré porušujú ustanovenia práva životného prostredia. Ustanovenia o prístupe k spravodlivosti by mali byť v súlade so zmluvou. V tejto súvislosti je vhodné, aby toto nariadenie riešilo iba konanie a nečinnosť orgánov verejnej moci.

(19) Aby sa zabezpečili primerané a účinné prostriedky nápravy vrátane tých, ktoré sú dostupné pred Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev na základe príslušných ustanovení zmluvy, je vhodné, aby inštitúcia alebo orgán Spoločenstva, ktorý vydal akt, ktorý sa má napadnúť, alebo ktorý, v prípade údajnej správnej nečinnosti, nekonal, mal príležitosť prehodnotiť svoje predchádzajúce rozhodnutie alebo v prípade nečinnosti konať.

(20) Mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti ochrany životného prostredia, ktoré spĺňajú určité kritériá, určené najmä na zabezpečenie toho, že sú nezávislými organizáciami, ktorých prvoradým cieľom je podpora ochrany životného prostredia, by mali byť oprávnené na úrovni Spoločenstva žiadať vnútorné preskúmanie prijatých aktov alebo nečinnosti inštitúcie alebo orgánu Spoločenstva v oblasti práva životného prostredia s cieľom ich prehodnotenia dotknutou inštitúciou alebo orgánom.

(21) Ak boli predchádzajúce žiadosti o vnútorné preskúmanie neúspešné, dotknutá mimovládna organizácia by mala mať možnosť začať súdne konanie pred Súdnym dvorom v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy.

(22) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ako sú uznané článkom 6 Zmluvy o Európskej únii a vyjadrené v Charte základných práv Európskej únie, najmä jej článku 37,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Cieľ

1. Cieľom tohto nariadenia je prispievať k vykonávaniu záväzkov vyplývajúcich z dohovoru EHK OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ďalej len „Århuský dohovor“, stanovovaním pravidiel na uplatňovanie ustanovení Dohovoru na inštitúcie a orgány Spoločenstva, najmä:

a) zaručením práva na prístup verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktoré dostávajú, vypracovávajú a majú inštitúcie alebo orgány Spoločenstva, a stanovením základných podmienok a praktických postupov na výkon tohto práva;

b) zabezpečením, aby sa informácie o životnom prostredí postupne sprístupňovali a šírili verejnosti s cieľom dosiahnuť ich najširšiu možnú systematickú dostupnosť a šírenie. Na tento účel sa podporuje najmä používanie dostupnej počítačovej telekomunikačnej a/alebo elektronickej techniky;

c) zabezpečovaním účasti verejnosti na plánoch a programoch, ktoré sa týkajú životného prostredia;

d) zaručením prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na úrovni Spoločenstva za podmienok stanovených týmto nariadením.

2. Pri uplatňovaní ustanovení tohto nariadenia sa inštitúcie a orgány Spoločenstva usilujú pomáhať verejnosti a usmerňujú ju, pokiaľ ide o prístup k informáciám, účasť na rozhodovaní a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia:

a) „žiadateľ“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá žiada informácie o životnom prostredí;

b) „verejnosť“ je jedna alebo viac fyzických alebo právnických osôb a združenia, organizácie alebo skupiny takýchto osôb;

c) „inštitúcia alebo orgán Spoločenstva“ je verejná inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra zriadená zmluvou alebo na jej základe, s výnimkou prípadov, keď vykonáva súdnu alebo zákonodarnú moc. Na inštitúcie alebo orgány Spoločenstva, ak vykonávajú zákonodarnú moc, sa však vzťahujú ustanovenia hlavy II;

d) „informácie o životnom prostredí“ sú akékoľvek informácie v písomnej, obrazovej, zvukovej, elektronickej alebo inej forme o:

i) stave prvkov životného prostredia, ako sú vzduch a atmosféra, voda, pôda, zem, krajina a prírodné prostredie, vrátane mokradí, pobreží a morských oblastí, biologická diverzita a jej zložky, vrátane geneticky modifikovaných organizmov a o interakcii medzi týmito prvkami;

ii) faktoroch, ako sú látky, energia, hluk, žiarenie alebo odpad, vrátane rádioaktívneho odpadu, emisie, vypúšťanie alebo iné uvoľňovanie do životného prostredia, ktoré ovplyvňuje alebo môže ovplyvniť prvky životného prostredia uvedené v bode i);

iii) opatreniach (vrátane administratívnych), ako sú politiky, legislatíva, plány, programy, environmentálne dohody a činnosti, ktoré ovplyvňujú alebo môžu ovplyvniť prvky a faktory uvedené v bodoch i) a ii), ako aj opatrenia alebo činnosti určené na ochranu týchto prvkov;

iv) správach o vykonávaní právnych predpisov, ktoré sa týkajú životného prostredia;

v) nákladových a iných hospodárskych analýzach a predpokladoch využívaných v rámci opatrení a činností uvedených v bode iii) a

vi) stave zdravia a bezpečnosti ľudí, vrátane prípadnej kontaminácie potravinového reťazca, o podmienkach ľudského života, kultúrnych lokalít a stavbách, pokiaľ majú alebo môžu byť dotknuté prvkami životného prostredia uvedenými v bode i) alebo prostredníctvom týchto prvkov niektoré z faktorov alebo opatrení uvedených bodoch ii) a iii);

e) „plány a programy, ktoré sa týkajú životného prostredia“, sú plány a programy,

i) ktoré sú predmetom prípravy a, podľa potreby, schvaľovania inštitúciou alebo orgánom Spoločenstva;

ii) ktoré vyžadujú legislatívne, regulačné alebo správne ustanovenia a

iii) ktoré prispievajú k dosahovaniu cieľov politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia, alebo môžu mať významný vplyv na ich dosahovanie, ako sú ustanovené v šiestom environmentálnom akčnom programe alebo v akomkoľvek nasledujúcom všeobecnom environmentálnom akčnom programe.

Všeobecné environmentálne akčné programy sa tiež považujú za plány a programy týkajúce sa životného prostredia.

Táto definícia nezahŕňa finančné, bankové ani rozpočtové plány a programy, a to programy, ktoré ustanovujú, ako by mali byť financované konkrétne projekty alebo činnosti, alebo ktoré súvisia s navrhovaným ročným rozpočtom, vnútorné pracovné programy inštitúcií alebo orgánov Spoločenstva, ani núdzové plány a programy určené výlučne na účely civilnej ochrany;

f) „právo životného prostredia“ sú právne predpisy Spoločenstva, ktoré bez ohľadu na svoj právny základ prispievajú k dosahovaniu cieľov politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia, ako je stanovené v zmluve: zachovanie, ochrana a zvyšovanie kvality životného prostredia, ochrana zdravia ľudí, šetrné a racionálne využívanie prírodných zdrojov a presadzovanie opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia;

g) „správny akt“ je akékoľvek opatrenie individuálne určené podľa práva životného prostredia prijaté inštitúciou alebo orgánom Spoločenstva, ktoré má právne záväzný a vonkajší účinok;

h) „správna nečinnosť“ je akákoľvek neschopnosť inštitúcie alebo orgánu Spoločenstva prijať správny akt definovaný v písm. g).

2. Správne akty a správna nečinnosť nezahŕňajú nečinnosť alebo opatrenia prijaté inštitúciou alebo orgánom Spoločenstva, ak koná ako orgán správneho preskúmavania, napr. podľa:

a) článkov 81, 82, 86 a 87 zmluvy (pravidlá hospodárskej súťaže);

b) článkov 226 a 228 zmluvy (konania o porušení);

c) článku 195 zmluvy (konania ombudsmana);

d) článku 280 zmluvy (konania OLAFu).

HLAVA II

PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM O ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

Článok 3

Uplatňovanie nariadenia (ES) č. 1049/2001

Nariadenie (ES) č. 1049/2001 sa uplatňuje na akúkoľvek žiadosť žiadateľa o prístup k informáciám o životnom prostredí, ktoré uchovávajú inštitúcie alebo orgány Spoločenstva bez diskriminácie na základe občianstva, štátnej príslušnosti alebo bydliska a v prípade právnickej osoby bez diskriminácie na základe sídla alebo skutočného miesta výkonu jej činností.

Na účely tohto nariadenia sa pojem „inštitúcia“ v nariadení (ES) č. 1049/2001 vykladá ako „inštitúcia alebo orgán Spoločenstva“.

Článok 4

Zhromažďovanie a šírenie informácií o životnom prostredí

1. Inštitúcie a orgány Spoločenstva zatrieďujú informácie o životnom prostredí, ktoré sú významné pre ich funkciu a ktoré uchovávajú na účely ich aktívneho a systematického šírenia verejnosti, najmä prostriedkami počítačovej telekomunikačnej a/alebo elektronickej techniky v súlade s článkom 11 ods. 1 a 2 a článkom 12 nariadenia (ES) č. 1049/2001. Postupne sprístupňujú tieto informácie o životnom prostredí v elektronických databázach, ktoré sú ľahko prístupné verejnosti prostredníctvom verejných telekomunikačných sietí. Na tento účel umiestňujú informácie o životnom prostredí, ktoré uchovávajú, do databáz, ktoré vybavia vyhľadávacími pomôckami a inými formami programového vybavenia určeného na pomoc verejnosti pri hľadaní požadovanej informácie.

Informácie sprístupnené prostriedkami počítačovej telekomunikačnej a/alebo elektronickej techniky nemusia obsahovať informácie zhromaždené pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, pokiaľ sú už dostupné v elektronickej forme.

Inštitúcie a orgány Spoločenstva vynaložia všetko primerané úsilie na udržiavanie informácií o životnom prostredí, ktoré uchovávajú vo forme alebo formátoch, ktoré sú ľahko reprodukovateľné a dostupné počítačovými telekomunikačnými alebo inými elektronickými prostriedkami.

2. Informácie o životnom prostredí, ktoré sa majú sprístupniť a šíriť, sa podľa potreby aktualizujú. Okrem dokumentov uvedených v článku 12 ods. 2 a 3 a článku 13 ods. 1 a 2 nariadenia (ES) č. 1049/2001 databázy alebo registre obsahujú:

a) znenia medzinárodných zmlúv, dohovorov alebo dohôd, právnych predpisov Spoločenstva o životnom prostredí alebo s ním súvisiace a politík, plánov a programov, ktoré sa týkajú životného prostredia;

b) správy o pokroku v súvislosti s vykonávaním položiek uvedených v písmene a), ak ich inštitúcie alebo orgány Spoločenstva pripravili alebo ich majú v elektronickej forme;

c) správy o stave životného prostredia uvedené v odseku 4;

d) údaje alebo prehľady údajov získané z monitorovania činností, ktoré ovplyvňujú alebo by mohli ovplyvniť životné prostredie;

e) povolenia s významným vplyvom na životné prostredie a environmentálne dohody alebo odkaz na miesto, kde si takéto informácie možno vyžiadať alebo získať;

f) štúdie vplyvov na životné prostredie a hodnotenia rizika týkajúce sa zložiek životného prostredia alebo odkaz na miesto, kde si takéto informácie možno vyžiadať alebo získať.

3. Inštitúcie alebo orgány Spoločenstva môžu v náležitých prípadoch splniť požiadavky odsekov 1 a 2 vytvorením odkazov na internetové stránky, na ktorých možno informácie nájsť.

4. Komisia zabezpečuje v pravidelných intervaloch, ktoré nepresahujú štyri roky, publikovanie a šírenie správy o stave životného prostredia vrátane informácií o jeho kvalite a zaťažení.

Článok 5

Kvalita informácií o životnom prostredí

1. Inštitúcie a orgány Spoločenstva v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečia, aby každá nimi zostavená informácia bola aktuálna, presná a porovnateľná.

2. Inštitúcie a orgány Spoločenstva na požiadanie informujú žiadateľa o mieste, kde môže nájsť informácie o meracích postupoch vrátane metód analýz, zberu a prípravy vzoriek, použitých pri zostavovaní informácií, ak sú k dispozícii. Prípadne môžu poukázať na použitý štandardizovaný postup.

Článok 6

Uplatňovanie výnimiek na žiadosti o prístup k informáciám o životnom prostredí

1. Pokiaľ ide o článok 4 ods. 2 prvú zarážku nariadenia (ES) č. 1049/2001, má sa za to, že ak sa požadované informácie týkajú emisií do životného prostredia, existuje prevažujúci verejný záujem o zverejnenie. Pokiaľ ide o iné výnimky ustanovené v článku 4 ods. 2 a 3 nariadenia (ES) č. 1049/2001, skutočnosť, že požadované informácie sa týkajú emisií do životného prostredia, sa zohľadňuje najmä pri hodnotení, či existuje alebo neexistuje prevažujúci verejný záujem o zverejnenie.

2. Okrem výnimiek ustanovených v článku 4 nariadenia (ES) č. 1049/2001 môžu inštitúcie a orgány Spoločenstva odmietnuť prístup k informáciám o životnom prostredí, ak by ich zverejnenie mohlo nepriaznivo ovplyvniť ochranu životného prostredia, ktorej sa informácie týkajú, napríklad miesta rozmnožovania vzácnych druhov.

3. Ak inštitúcia alebo orgán Spoločenstva uchovávajú informácie, ktoré pochádzajú z členského štátu, poradia sa s daným členským štátom a uplatňujú akékoľvek príslušné výnimky podľa práva Spoločenstva. Ak sa neuplatňuje žiadna výnimka, dotknutá inštitúcia alebo orgán informácie zverejní.

Článok 7

Žiadosti o prístup k informáciám o životnom prostredí, ktoré neuchovávajú inštitúcie alebo orgány Spoločenstva

Ak inštitúcia alebo orgán Spoločenstva dostane žiadosť o prístup k informáciám o životnom prostredí a ak tieto informácie neuchovávajú inštitúcie alebo orgány Spoločenstva, informuje v zmysle smernice 2003/4/ES čo najskôr žiadateľa o inštitúcii alebo orgáne Spoločenstva, alebo orgáne verejnej moci, od ktorého možno žiadať informácie, alebo žiadosť postúpi príslušnej inštitúcii alebo orgánu Spoločenstva alebo orgánu verejnej moci a podľa toho žiadateľa informuje.

Článok 8

Spolupráca

V prípade bezprostredného ohrozenia ľudského zdravia alebo životného prostredia, bez ohľadu na to, či je dôsledkom ľudského konania alebo má prirodzenú príčinu, inštitúcie alebo orgány Spoločenstva spolupracujú na žiadosť orgánov verejnej moci v zmysle smernice 2003/4/ES s takýmito orgánmi a pomáhajú im s cieľom umožniť okamžite a bezodkladne šíriť verejnosti, ktorá by mohla byť ohrozená, všetky informácie o životnom prostredí, ktoré by umožnili prijať opatrenia na zabránenie alebo zmiernenie nebezpečenstva, ktoré z ohrozenia vyplýva, pokiaľ tieto informácie majú inštitúcie a orgány Spoločenstva a/alebo orgány verejnej moci alebo sa uchovávajú v ich mene.

Prvý pododsek sa uplatňuje bez toho, aby bola dotknutá akákoľvek osobitná povinnosť ustanovená právnymi predpismi Spoločenstva, najmä rozhodnutím č. 2119/98/ES a rozhodnutím č. 1786/2002/ES.

HLAVA III

ÚČASŤ VEREJNOSTI NA PLÁNOCH A PROGRAMOCH, KTORÉ SA TÝKAJÚ ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Článok 9

1. Inštitúcie a orgány Spoločenstva zabezpečujú pomocou vhodných praktických a/alebo iných opatrení včasné a účinné možnosti na účasť verejnosti na príprave a zmenách alebo preskúmaní plánov alebo programov, ktoré sa týkajú životného prostredia, keď sú ešte otvorené všetky možnosti. Účasť verejnosti sa umožní najmä v prípravnom štádiu, keď Komisia pripravuje návrh takéhoto plánu alebo programu, ktorý sa predkladá na rozhodnutie inej inštitúcii alebo orgánu Spoločenstva.

2. Inštitúcie a orgány Spoločenstva určia dotknutú alebo pravdepodobne dotknutú verejnosť alebo verejnosť, ktorá má záujem na pláne alebo programe uvedeného v odseku 1, pričom zohľadnia ciele tohto nariadenia.

3. Inštitúcie a orgány Spoločenstva zabezpečia, aby verejnosť, uvedená v odseku 2, bola buď verejnými oznamami alebo inými vhodnými prostriedkami, ako sú elektronické médiá, ak sú k dispozícii, informovaná o:

a) predbežnom návrhu, ak je k dispozícii;

b) informáciách o životnom prostredí alebo hodnotení, ktoré súvisia s pripravovaným plánom alebo programom, ak sú k dispozícii, a

c) praktických postupoch účasti vrátane:

   i) správneho orgánu, od ktorého možno získať príslušné informácie,

   ii) správneho orgánu, ktorému sa môžu predkladať pripomienky, stanoviská alebo otázky, a

   iii) primeraných harmonogramoch, ktoré poskytnú dostatočný čas na informovanie verejnosti a na prípravu a účinnú účasť verejnosti na rozhodovacom procese v oblasti životného prostredia.

4. Na prijímanie pripomienok sa stanoví lehota aspoň štyroch týždňov. Keď sa organizujú stretnutia alebo prejednávania, treba na ne upozorniť aspoň štyri týždne vopred. V naliehavých prípadoch, alebo ak už verejnosť mala možnosť pripomienkovať daný plán alebo program, možno lehotu skrátiť.

HLAVA IV

VNÚTORNÉ PRESKÚMANIE A PRÍSTUP K SPRAVODLIVOSTI

Článok 10

Žiadosť o vnútorné preskúmanie správneho aktu

1. Akákoľvek mimovládna organizácia, ktorá spĺňa podmienky uvedené v článku 11, je oprávnená požiadať o vnútorné preskúmanie inštitúciu alebo orgán Spoločenstva, ktoré prijali správny akt podľa práva životného prostredia alebo v prípade údajnej správnej nečinnosti mali takýto akt prijať.

Takáto žiadosť musí byť predložená písomne a v lehote najneskôr do štyroch týždňov po prijatí, oznámení alebo publikovaní správneho aktu, podľa toho, čo nastane najneskôr, alebo v prípade údajnej nečinnosti štyri týždne po dni, kedy bol správny akt požadovaný. Žiadosť musí obsahovať dôvody na preskúmanie.

2. Inštitúcia alebo orgán Spoločenstva uvedené v odseku 1 zvážia každú žiadosť, pokiaľ žiadosť nie je zjavne neopodstatnená. Čo najskôr, najneskôr však do dvanástich týždňov od doručenia žiadosti, inštitúcia alebo orgán Spoločenstva uvedie v písomnej odpovedi svoje dôvody.

3. Ak inštitúcia alebo orgán Spoločenstva nie je schopná, napriek preverovaniu, konať v súlade s odsekom 2, čo najskôr, najneskôr však v lehote uvedenej v odseku 2 informuje mimovládnu organizáciu, ktorá podala žiadosť, o dôvodoch svojej nečinnosti a o tom, kedy má v úmysle konať.

Inštitúcia alebo orgán Spoločenstva v každom prípade koná do osemnástich týždňov od prijatia žiadosti.

Článok 11

Podmienky oprávnenia na úrovni Spoločenstva

1. Mimovládna organizácia je oprávnená požiadať o vnútorné preskúmanie v súlade s článkom 10 za predpokladu, že:

a) je nezávislou neziskovou právnickou osobou v súlade s vnútroštátnym právom alebo zvyklosťami členského štátu;

b) jej prvoradým uvedeným cieľom je presadzovanie ochrany životného prostredia v rámci práva životného prostredia;

c) existuje viac ako dva roky a aktívne plní cieľ uvedený v písmene b);

d) predmet, ohľadom ktorého sa žiada o vnútorné preskúmanie, je pokrytý jej cieľom a činnosťami.

2. Komisia prijme ustanovenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie transparentného a dôsledného uplatňovania podmienok uvedených v odseku 1.

Článok 12

Konania pred Súdnym dvorom

1. Mimovládna organizácia, ktorá požiadala o vnútorné preskúmanie podľa článku 10, môže začať konanie pred Súdnym dvorom v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy.

2. Ak inštitúcia alebo orgán Spoločenstva nekoná v súlade s článkom 10 ods. 2 alebo 3, mimovládna organizácia môže začať konanie pred Súdnym dvorom v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy.

HLAVA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 13

Vykonávacie opatrenia

V prípade potreby inštitúcie a orgány Spoločenstva upravia svoje rokovacie poriadky podľa ustanovení tohto nariadenia. Tieto úpravy nadobudnú účinnosť od … (*).

Článok 14

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od … (**).

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*
...	...

(*) ...
(**) ...

ODÔVODNENÉ STANOVISKO RADY

I. ÚVOD

Komisia prijala 28. októbra 2003 svoj návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o uplatňovaní ustanovení Århuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na inštitúcie a orgány ES.

Európsky parlament prijal svoje stanovisko v prvom čítaní na svojom zasadnutí od 29. marca do 1. apríla 2004.

Hospodársky a sociálny výbor prijal svoje stanovisko 29. apríla 2004 ([1]).

Rada prijala svoju spoločnú pozíciu 18. júla 2005.

II. CIEĽ

Cieľom navrhovaného nariadenia je uplatňovať zásady Århuského dohovoru na inštitúcie a orgány Spoločenstva ustanovením rámca požiadaviek na prístup k informáciám, účasť verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na úrovni Spoločenstva. Z toho dôvodu prispieva k napĺňaniu cieľov politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia ustanovených v článku 174 ods. 1 Zmluvy o ES. Na záver je potrebné uviesť, že prijatie tohto návrhu nariadenia by bolo na globálnej úrovni dôkazom toho, že Európske spoločenstvo je odhodlané prijať svoju zodpovednosť v záležitostiach súvisiacich so životným prostredím.

III. ANALÝZA SPOLOČNEJ POZÍCIE

1. Všeobecne

V spoločnej pozícii je zapracovaných niekoľko pozmeňujúcich návrhov z prvého čítania Európskeho parlamentu doslovne, čiastočne alebo implicitne. Vyjasnili a posilnili sa najmä procedurálne požiadavky, ktoré musia inštitúcie a orgány Spoločenstva spĺňať, pokiaľ ide o informovanie verejnosti a účasť verejnosti na rozhodovacom procese. Pokiaľ ide o prístup k spravodlivosti, zjednodušili sa podmienky oprávnenosti požiadať o vnútorné preskúmanie. Oprávnené subjekty (teraz vymedzené ako MVO, ktoré spĺňajú príslušné podmienky) už nemusia byť činné na úrovni Spoločenstva ako takej, všetky žiadosti sa však musia týkať záležitostí na úrovni Spoločenstva, t. j. musia byť v súlade s vymedzením práva životného prostredia uvedeným v článku 2 písm. f).

Ostatné pozmeňujúce návrhy však v spoločnej pozícii zohľadnené nie sú, pretože Rada sa dohodla, že sú nepotrebné a/alebo nežiaduce, alebo preto, že ustanovenia pôvodného návrhu Komisie sa vypustili alebo výrazne zmenili.

Spoločná pozícia obsahuje aj mnoho iných zmien ako tie, ktoré sa navrhujú v stanovisku Európskeho parlamentu z prvého čítania. Okrem toho došlo k niekoľkým textovým úpravám, ktoré objasňujú znenie alebo zabezpečujú celkovú súdržnosť nariadenia.

2. Konkrétne

Rada sa dohodla najmä na tom, že:

— pozmeňujúce návrhy 39, 40 a 41 sú neprijateľné, pretože trvalo udržateľný rozvoj nepatrí do rozsahu pôsobnosti dohovoru a nie je v súlade s článkom 174 Zmluvy o ES, pokiaľ ide o ciele politiky v oblasti životného prostredia,

([1]) Ú. v. EÚ C 117, 30.4.2004, s. 52.

— pozmeňujúci návrh 1 je zahrnutý v znení odôvodnenia 7,

— pozmeňujúci návrh 56 by mohol vytvoriť prekrývajúci sa režim výnimiek: nariadenie (ES) č. 1049/2001 poskytuje dostatočný rámec na zabezpečenie súladu s dohovorom,

— pozmeňujúce návrhy 3 a 7 a 10 prekračujú požiadavky Århuského dohovoru, a preto nie sú potrebné na zabezpečenie súladu,

— pozmeňujúci návrh 5 nesúvisí so žiadnymi konkrétnymi ustanoveniami nariadenia; požiadavku na zjednodušenie postupov riešia najmä články 10 – 12 spoločnej pozície,

— pozmeňujúce návrhy 8 a 44 už nemajú význam, pretože pojem „oprávnený subjekt“ sa zo znenia vypustil,

— pozmeňujúci návrh 9 je neprijateľný, pretože vymedzenie pojmu „informácie o životnom prostredí“, ktoré sa nachádza v spoločnej pozícii, je prevzaté zo smernice 2003/4/ES o prístupe k informáciám o životnom prostredí,

— pozmeňujúci návrh 16 prekračuje rámec ustanovení o šírení informácií, ktoré sú uvedené v smernici 2003/4/ES, a priniesol by zbytočné administratívne zaťaženie,

— pozmeňujúce návrhy 17 a 19 opakujú ustanovenia, ktoré sú už jednoznačné v nariadení (ES) č. 1049/2001,

— pozmeňujúce návrhy 21, 22 a 23 sa javia byť príliš normatívne: spôsob zohľadnenia výsledkov účasti verejnosti by si mali môcť zvoliť inštitúcie a orgány na základe všeobecných zásad ustanovených v nariadení,

— pozmeňujúci návrh 25 sa neprijíma, pretože by mohol výrazne spomaliť postupy,

— pozmeňujúce návrhy 30, 42, 47, 48, 49, 50, 52 a 53 sú neprijateľné, pretože Århuský dohovor necháva zmluvným starám voľnosť pri určení spôsobov umožnenia prístupu k spravodlivosti. Okrem toho, že spoločná pozícia obmedzuje pojem „oprávnený subjekt“ na MVO, ktoré spĺňajú niekoľko podmienok, prísne sa pridŕža ustanovení uvedených v článkoch 230 ods. 4 a 232 ods. 3 Zmluvy o ES, ktoré postačujú na zabezpečenie súladu,

— pozmeňujúci návrh 51 je nepotrebný, pretože spôsoby prístupu k ombudsmanovi ustanovené v článku 195 Zmluvy o ES postačujú na zabezpečenie súladu s dohovorom, a preto by sa do nich nemalo zasahovať,

— niektoré prvky pozmeňujúcich návrhov 33, 35 a 58 sa zohľadnili. Vloženie odkazu na trvalo udržateľný rozvoj sa však považuje v tomto kontexte, pokiaľ ide o vymedzenie pojmu právo životného prostredia, za nevhodné, pričom vysvetlenie sa nachádza pri pozmeňujúcich návrhoch 39, 40 a 41. Spoločná pozícia navyše zabezpečuje, aby podmienky oprávnenosti podať žiadosť (teraz článok 11) neobsahovali právne nejasnosti;

— pozmeňujúci návrh 36 stratil význam, pretože zodpovedajúci článok sa vypustil (článok 13 úvodného návrhu) a zmenilo sa znenie bývalého článku 12 (teraz článok 11);

— pozmeňujúce návrhy 37 a 38 by sa mali odmietnuť, pretože nie všetky inštitúcie a orgány Spoločenstva budú automaticky musieť prispôsobiť svoj rokovací poriadok. Ak by k tomu museli pristúpiť, je im na toto prispôsobenie a následné uplatnenie nového nariadenia potrebné poskytnúť dostatok času.

IV. **ZÁVER**

Rada sa domnieva, že spoločná pozícia predstavuje vyvážený balík opatrení, ktoré prispejú k dosahovaniu cieľov politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia uvedených v článku 174 ods. 1 Zmluvy o ES a zároveň zabezpečia plnenie požiadaviek Århuského dohovoru a súlad s príslušnými právnymi predpismi, ktoré sa už uplatňujú, najmä s nariadením (ES) č. 1049/2001, bez vytvárania neopodstatnených nákladov.

Rada očakáva konštruktívnu diskusiu s Európskym parlamentom na účely skorého prijatia nariadenia.